

# FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

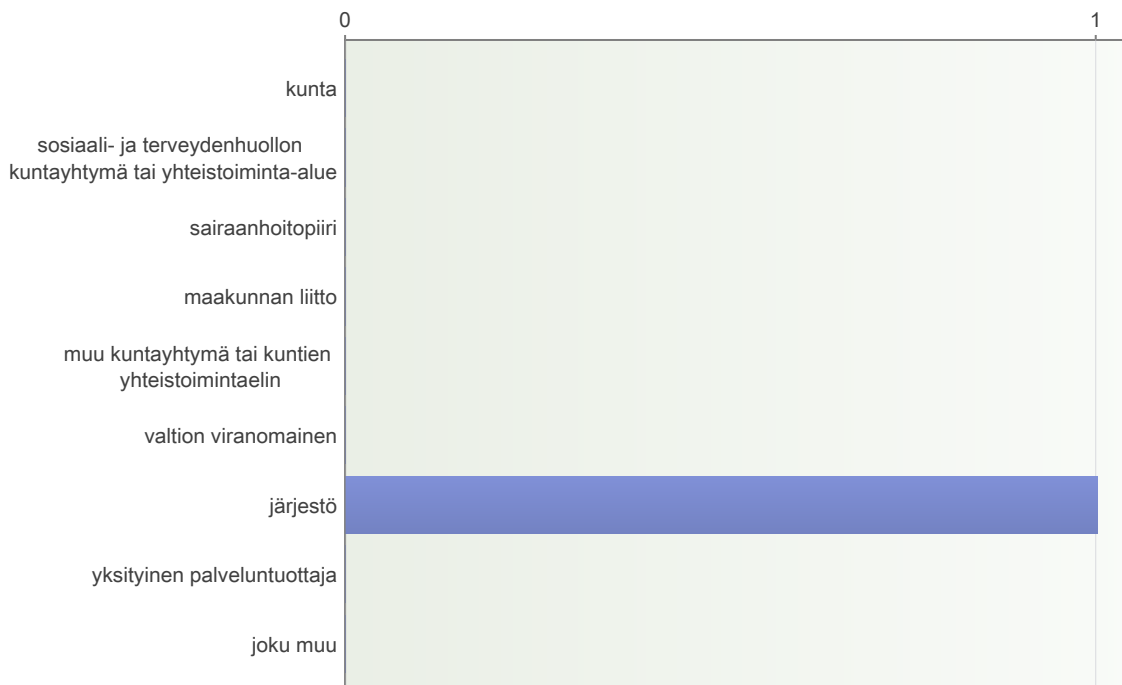
## 1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Parkinson-liitto ry	Ilari Huhtasalo	p. 0400 856 005 // sp. ilari.huhtasalo@parkinson.fi		

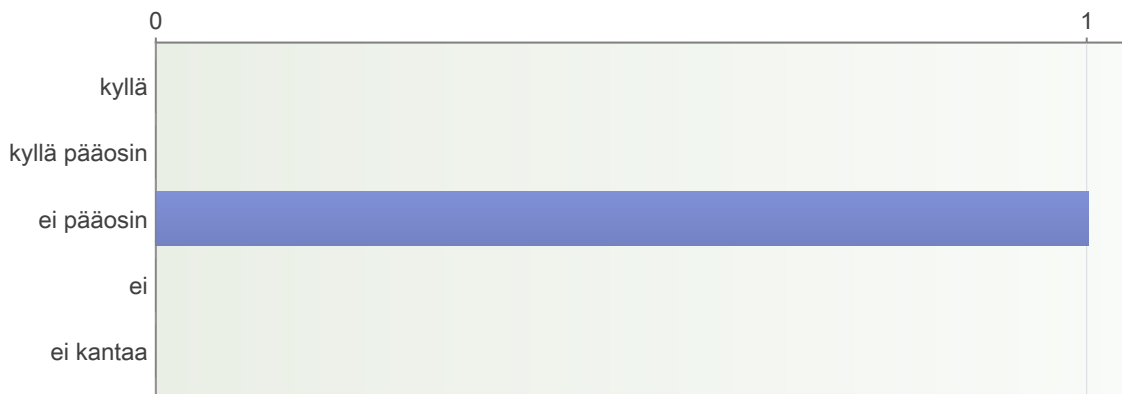
## 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



## 3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1



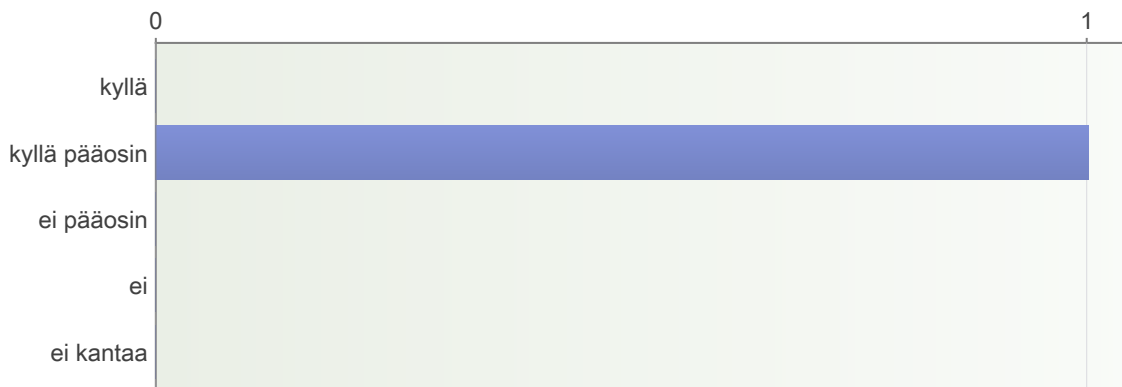
#### 4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Alueellisten keskusten asukkaiden vaihtoehdot lisääntyvät, mutta näiden ulkopuolella palveluntarjonta saattaa jopa heiketä.  
Kapitaatorahoitus saattaa kannustaa panostamaan jo valmiiksi hyvinvoiviin asiakkaisiin. Paljon sote-palveluja käyttävien palvelujen kannustimiin pitää kiinnittää huomiota.

#### 5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



## 6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

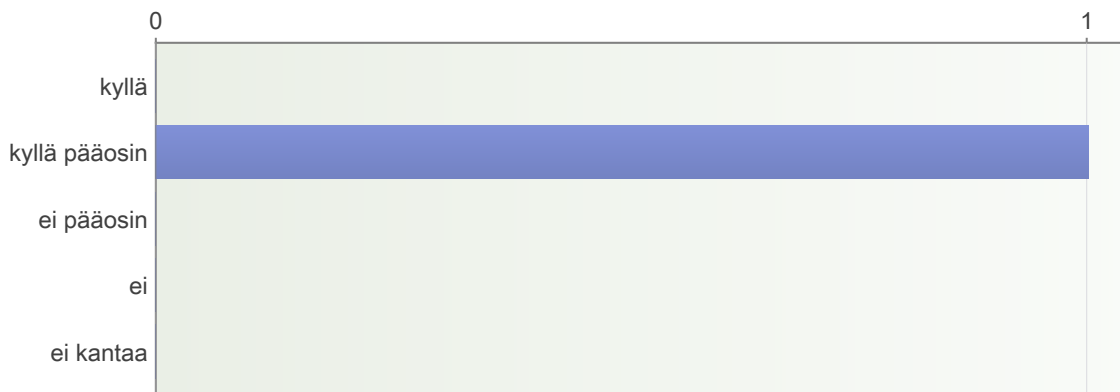
- Asiakassuunnitelmiin, toimiviin hoitoketjuihin, palveluneuvontaan panostaminen edesauttaisi pitkäaikaissairaiden hoitoa ja asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia.

Potilaan mahdollisuus vaihtaa suoran valinnan palveluntuottajaa tuonee kannustimen asiakastytyvyyden ylläpitoon.

Palvelukokonaisuuksien määrittely ja vallitsevaan hintatasoon vaikuttavat tekijät määritetään maakunnan hallinnossa. Palvelukokonaisuuksien määrittelyn pitää olla avointa ja joustavaa, jotta harvinaiset palvelutarpeet pystytään huomioimaan.

## 7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1



## 8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelut mahdollistavat valinnan jotakuinkin nykyisten terveyskeskuksen tuottamien palvelujen laajuudessa. Valittavaksi tulee lähinnä sijainti, henkilöstö ja toimintakulttuuri.

#### 9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1



#### 10. Vapaamuotoiset huomiot.

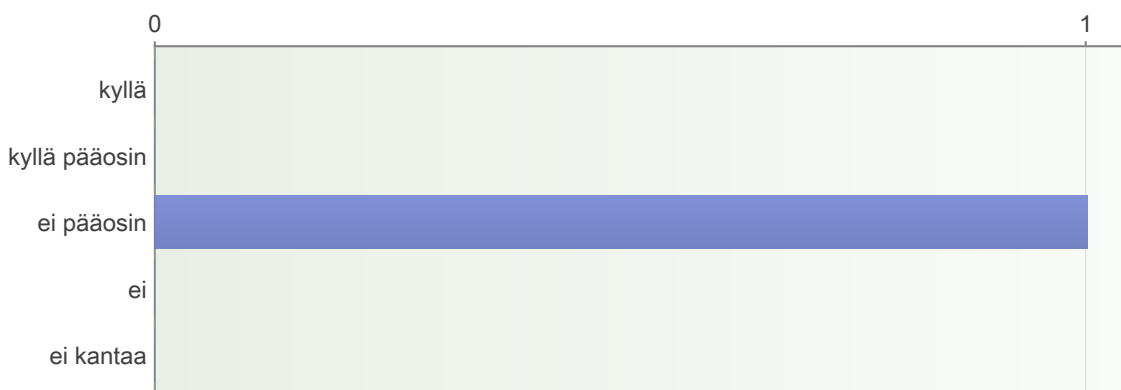
Vastaajien määrä: 1

- Enemmän palvelua vaativien asiakkaiden saamat palvelukokonaisuudet ja niiden toimivuus kytkeytyvät pitkälti maakunnan palvelulaitoksen sekä sosiaali- ja terveyskeskuksen yhdyspinnan toimivuudesta.

Nykyisenkaltaisen lähetejärjestelmän soveltaminen lakiluonnoksessa esitettyyn palveluntuotaja-palvelulaitos-rakenteeseen koituisi asiakkaan pompotteluksi ja hoitovastuun siirtelyksi.

#### 11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1



## 12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

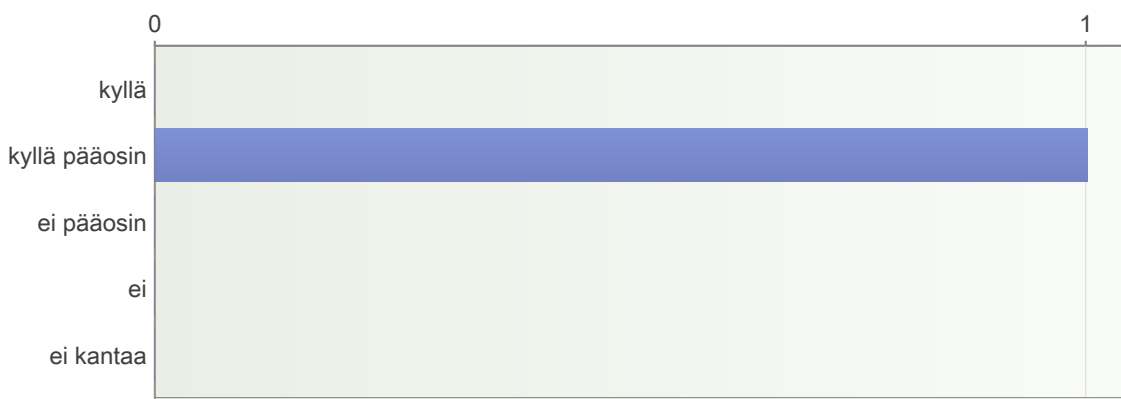
- Lakiluonnoksessa ei kiinnitetä riittävästi huomiota palveluketjuihin ja niiden suunnitteluun.

Lukematon määrä vaativaa laaja-alaista hoitoa vaativia pitkäaikaissairauksia edellyttää toimivaa hoitoketjua perusterveydenhuollosta alkaen. Hoitoketjujen täsmentäminen hoitovastuiden osalta olisi välttämätöntä, jotta hoitoketju olisi katkeamaton ja hoitovastuu olisi potilaan näkökulmasta selkeä.

Kiitämme kuitenkin 69 § säädettyä kannustinta hoitoketjujen suunnitteluun. Mielestämme ajoissa annettu hoito ja palveluohjaus ennaltaehkäisee kalliimpien palvelujen tarvetta.

## 13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1



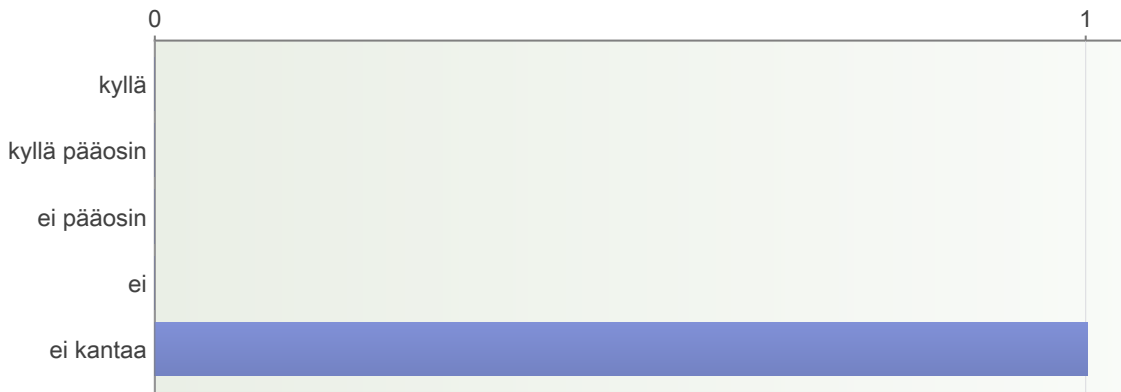
## 14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan mahdollisuudet esittää ehtoja palveluntuottajille sekä irtisanoa valvoa ja irtisanoa palveluntuottajien sopimuksia antavat tyydyttävän kehyksen palvelujen järjestämiseen.

## 15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1



## 16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kapitaatorahoitus kannustanee pitämään asiakkaista kiinni sekä kehittämään palvelua ja asiakastyytyvyyttä.

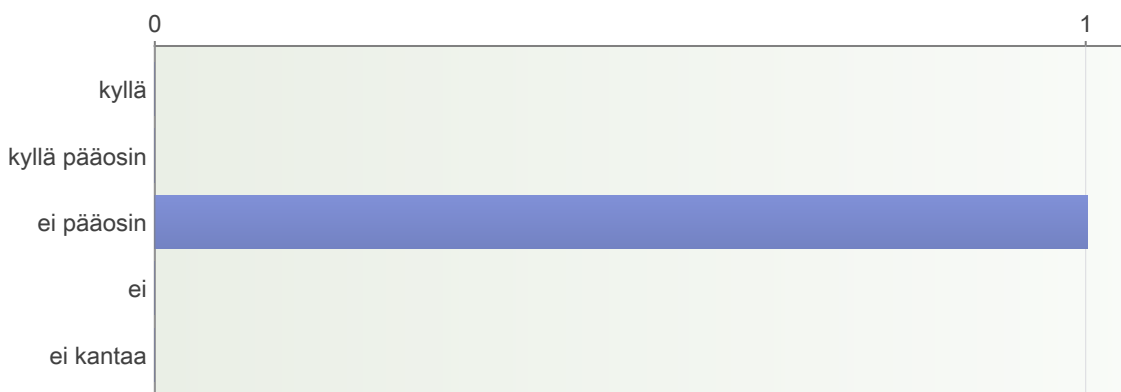
Kapitaatorahoituksen luomaa kannustinta voisi edelleen kehittää muokkaamalla lakiluonnoksen 66 §.

Pykälässä säädetyn irtisanomista seuraavan 6kk aikajänteen muuttaminen siten, että asiakkaan toimesta tapahtuneen irtisanomisen irtisanomisajalta maksettaisiin korvausta joko vähennettynä tai toimenpideperusteisesti, voisi kehittää kapitaation luomaa kannustinta.

Asiakkaan toimesta tapahtuneen irtisanomisen jälkeen on luultavaa, ettei asiakas ole tyytyväinen palveluntuottajan palveluihin ja siksi myös käyttää niitä vähemmän. Tällöin tilanne, jossa palveluntuottaja saisi irtisanomisajalta kiinteän korvauksen palveluja luultavasti palveluja käyttämättömästä asiakkaasta muodostaa käänteisen kannustumisen.

## 17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1



## 18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

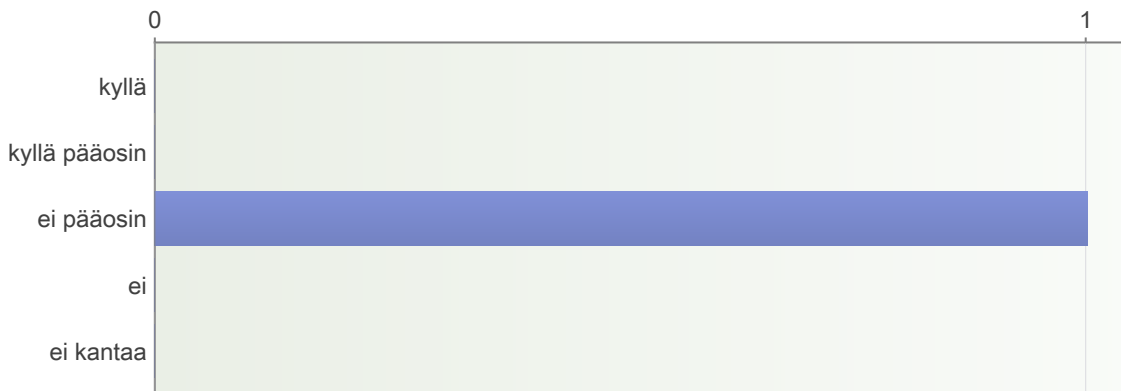
- Päällekkäisten kapasiteettien ylläpitäminen luo kustannusrakenteet, jotka tulevat näkymään palveluiden aiempaa kalliimmassa hinnoittelussa ja heikommassa kannattavuudessa. Tämä vaikuttanee erityisesti toimipisteillä, jotka vaativat erikoisalojen työntekijöitä, kielitaitoista henkilökuntaa tai molempia.

Järjestelmän monimutkaisuus luo tarpeen esimerkiksi palveluohjaukselle, alihankintaketjujen valvonnalle sekä suurelle hallinnolle.

Kun nykyistä järjestelmää vastaavat palvelut pyritään tuottamaan nykyistä monimutkaisemmalla järjestelmällä, on vaikea arvioida 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoitetta saavutettavan.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1



## 20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Alueellisessa saatavuudessa tulee ilmenemään kohtuutonta epäyhdenvertaisuutta.

Pyydämme kiinnittämään huomiota palveluiden käyttäjiin, joiden toimintakyky on heikentynyt ja tästä syystä käyttävät Kela-rahoitteista kuljetuspalvelua terveydenhuolto- ja kuntoutusmatkoihin.

Tällä hetkellä matkat korvataan vain lähimpään palvelupisteeseen. Jotta valinnanvapaus ja yhdenvertainen palvelujen saatavuus voidaan turvata, tulee kuljetuspalvelujen ehtoja laventaa koskemaan myös kauempana sijaitsevia sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteitä.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

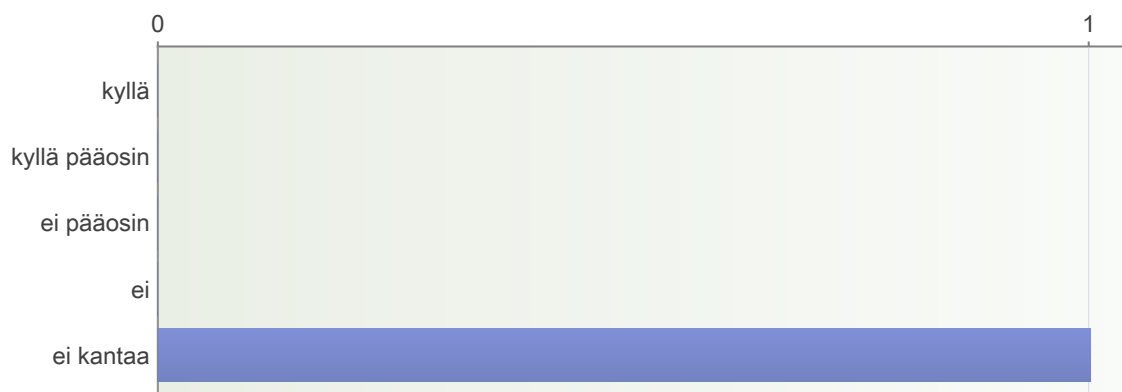
Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1





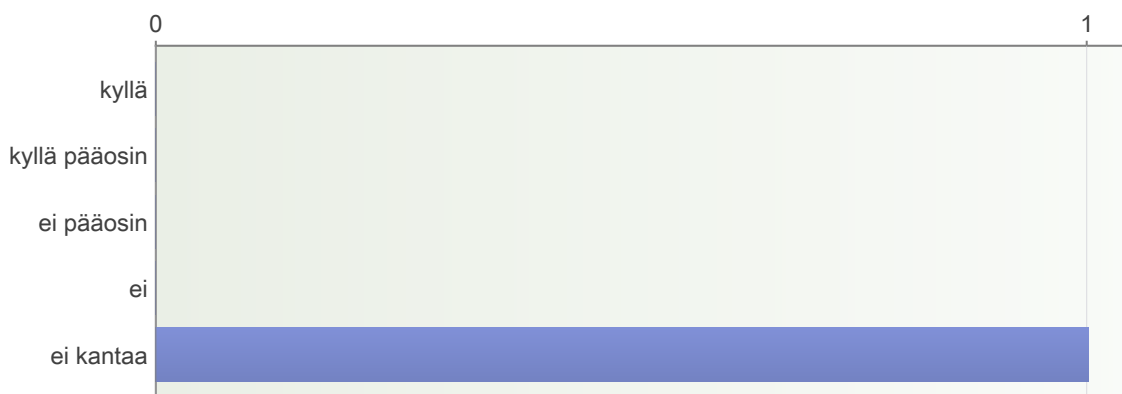
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalle saattaa tuottaa vaikeuksia ymmärtää, onko hänen tarvitsemansa palvelu sellainen, joka edellyttäisi hakeutumista suoraan palvelulaitoksen toimipisteeseen. Selkeän ohjeistuksen laatiminen saattaa olla hyvinkin vaikeaa, joten neuvontapalveluihin panostaminen olisi tässä tärkeää.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

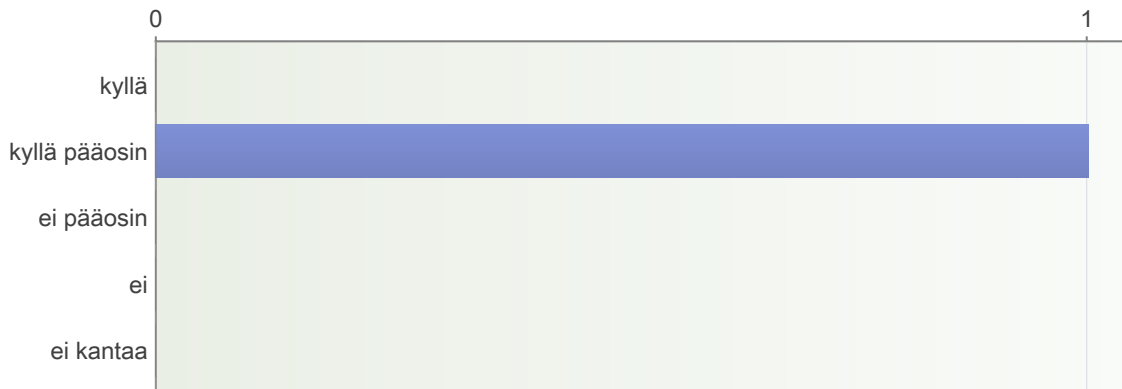
Ei vastauksia.

### 30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1



### 32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1



### 34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

### 36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

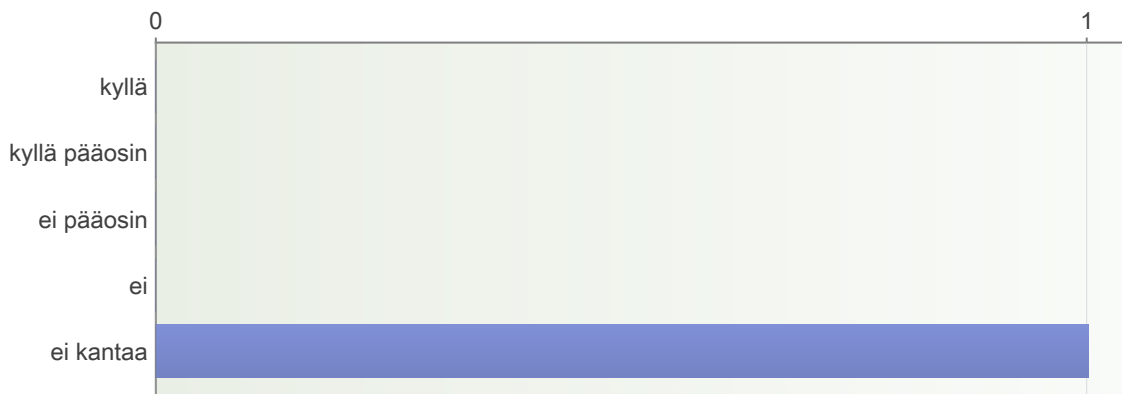


### 38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

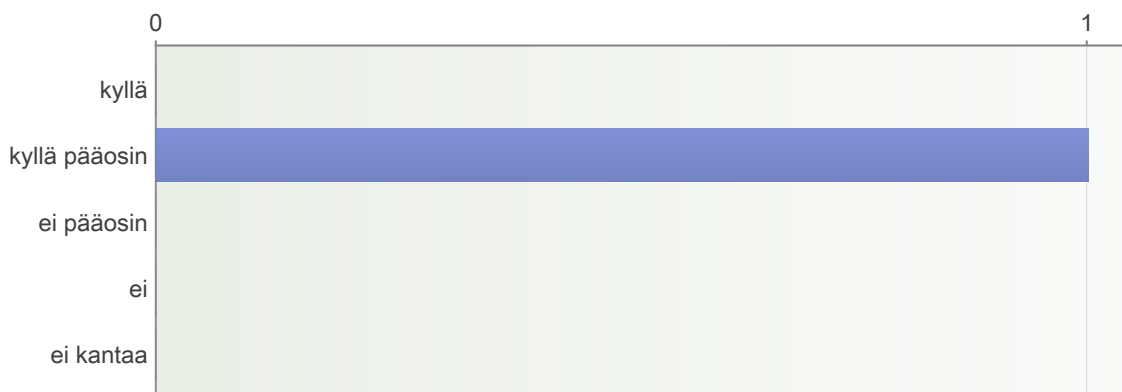


#### 40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

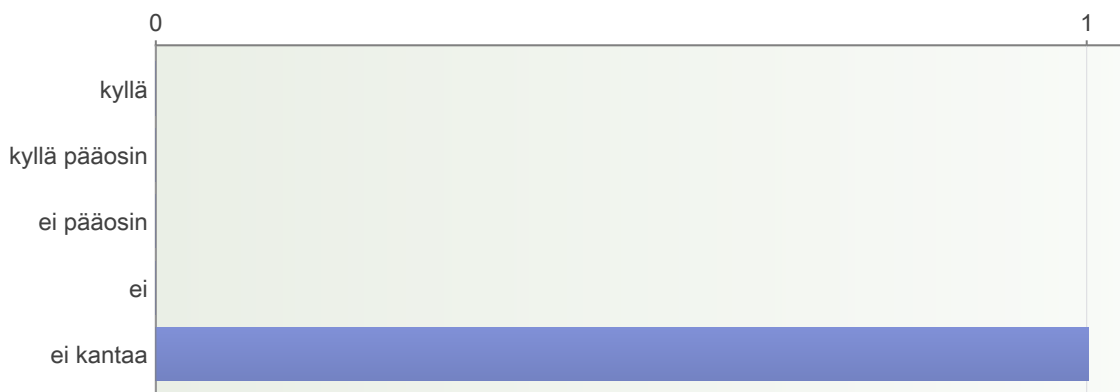


#### 42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

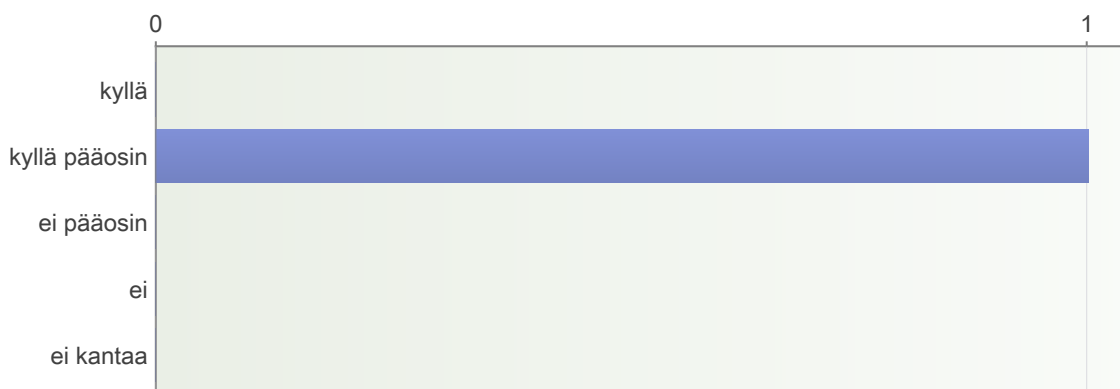


#### 44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1



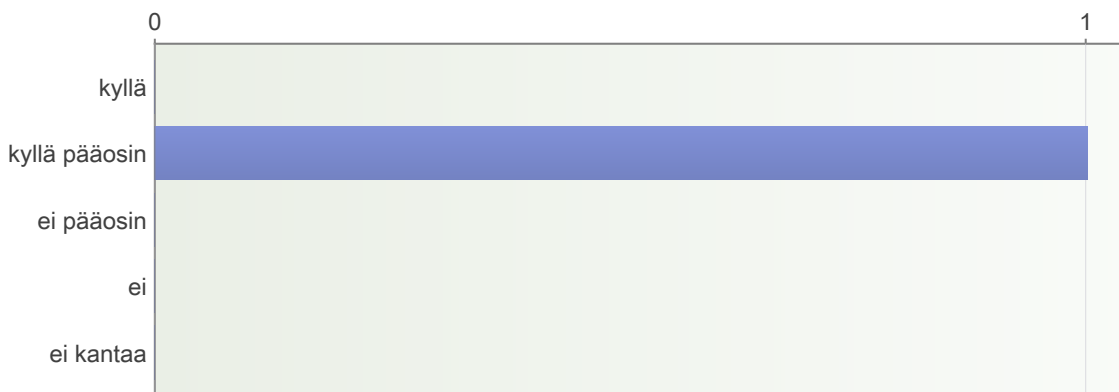
#### 46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa jäi epäselväksi, missä tilanteissa muu kuin 27 § 1. mom mukainen henkilö voi saada henkilökohtaisen budjetin terveyspalveluiden hankkimiseen ja mikä olisi käytännön ero asiakasseteliin.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1



#### 48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelun tuottajan ja liikelaitoksen välinen yhdyspinta voi olla monimutkainen tilanteissa, joissa asiakas tarvitsee palvelua molemmilta. Lakitekstissä vastuut jaetaan kuitenkin kohtuullisen selkeästi.

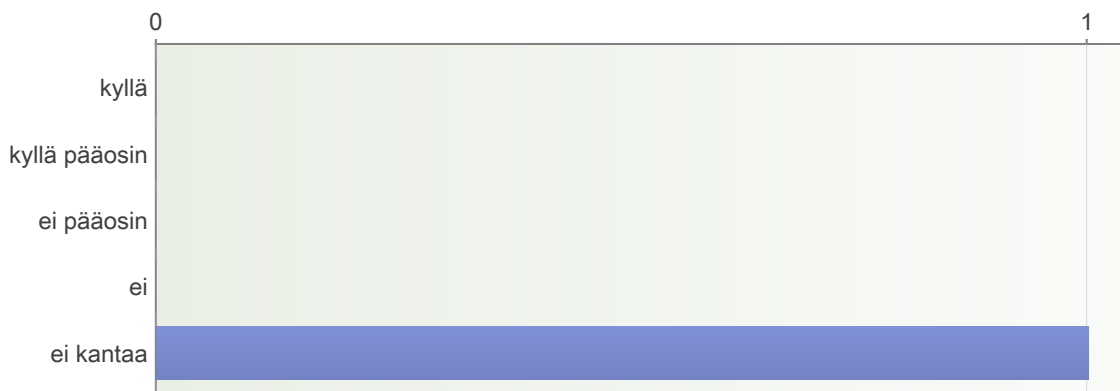
Pitkäaikaissairauden hoitoon liittyvän asiakassuunnitelman sääntelyssä tulisi kiinnittää huomiota myös asiakassuunnitelman päivittämiseen: Etenevän tai seurantaa vaativan sairauden suunnitelmat vaativat päivittämistä: Tällöin palvelunarviointia tulisi tehdä riittävän usein ja asiakassuunnitelmassa tulisi sitovasti ilmaista millaisin määräajoin tai edellytyksin päivityksiä tehdään.

Tekemiemme kyselyiden perusteella arvioimme hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelmia tehtävän valitettavan harvoin.

Asiakassuunnitelmalla on iso rooli palveluiden yhteensovittamiselle lakiluonnoksessa. Lääkäreitä ja muita asiakassuunnitelmia laativia henkilöitä pitäisi kouluttaa ja ennen kaikkea resursoida asianmukaisten asiakassuunnitelmien laatimiseen.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

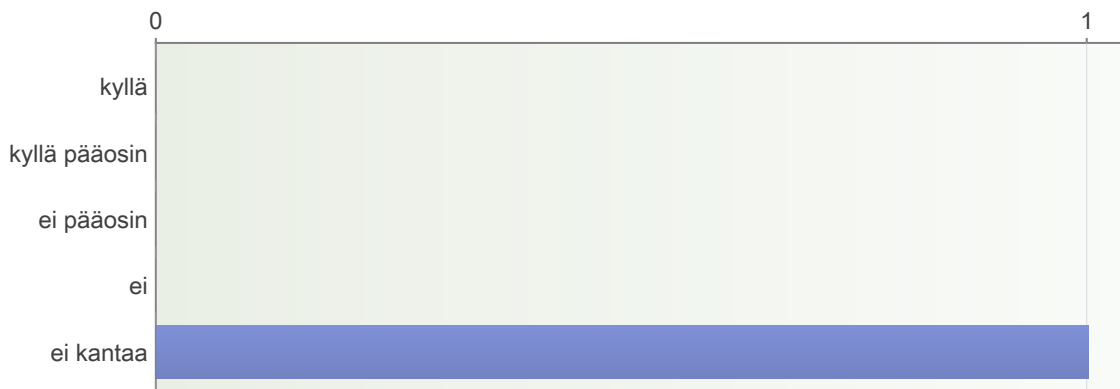


50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

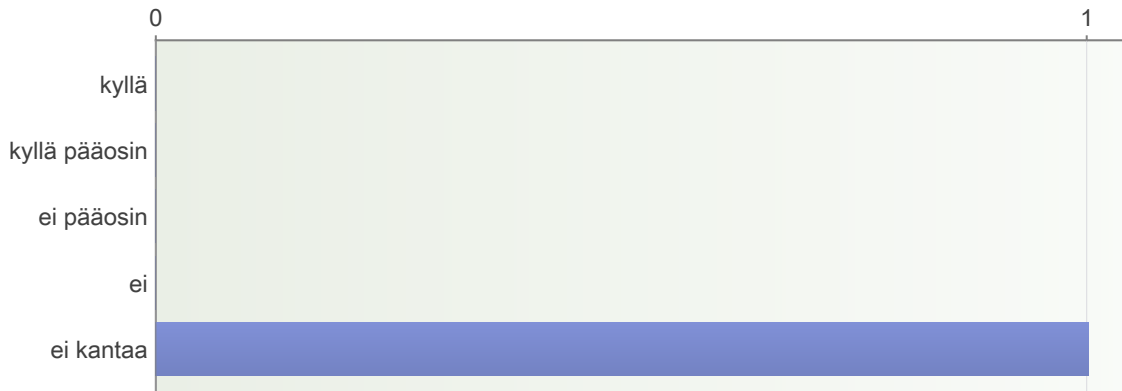


## 52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

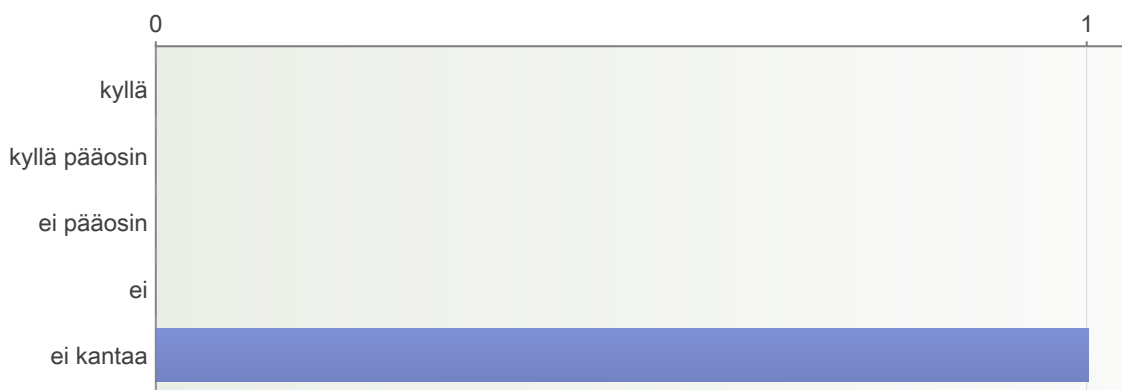


## 54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1





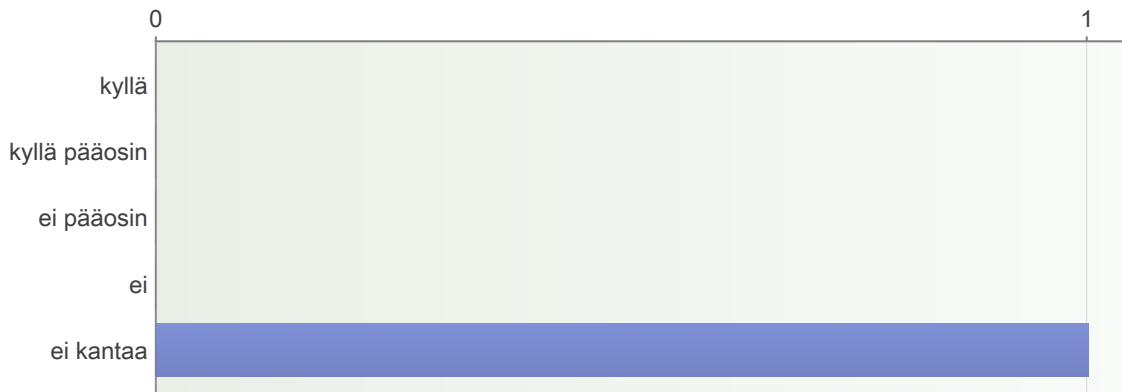
## 56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

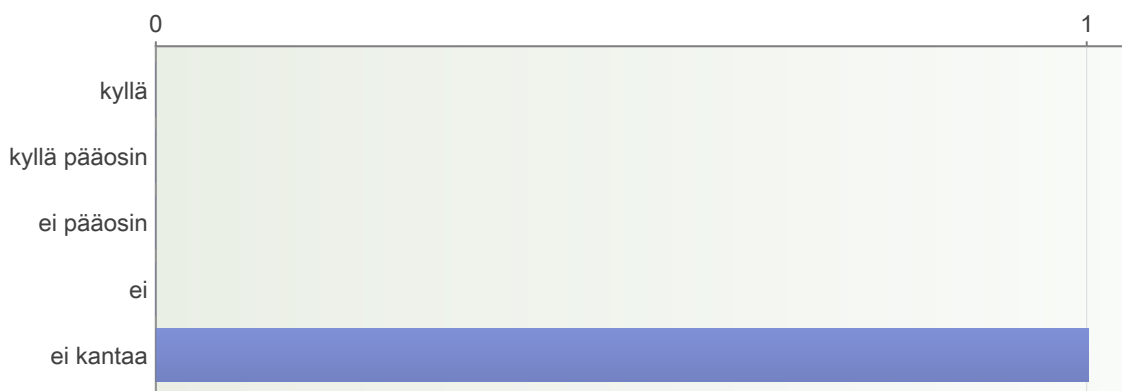


## 58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

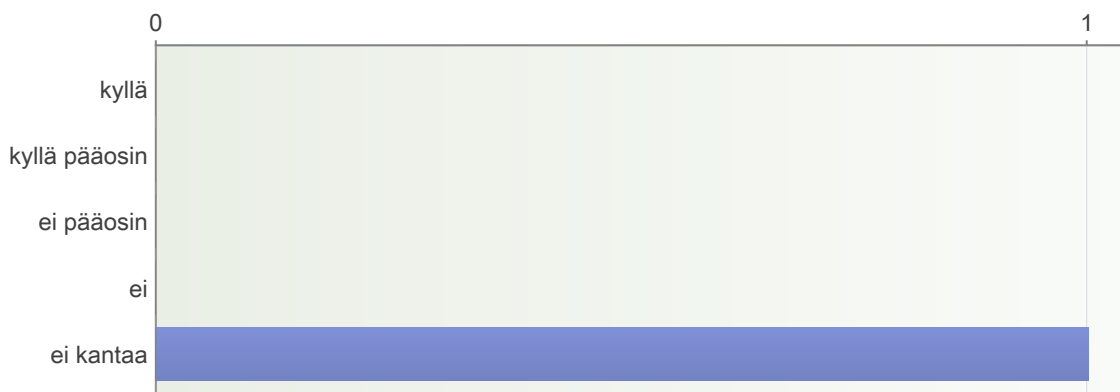


### 60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

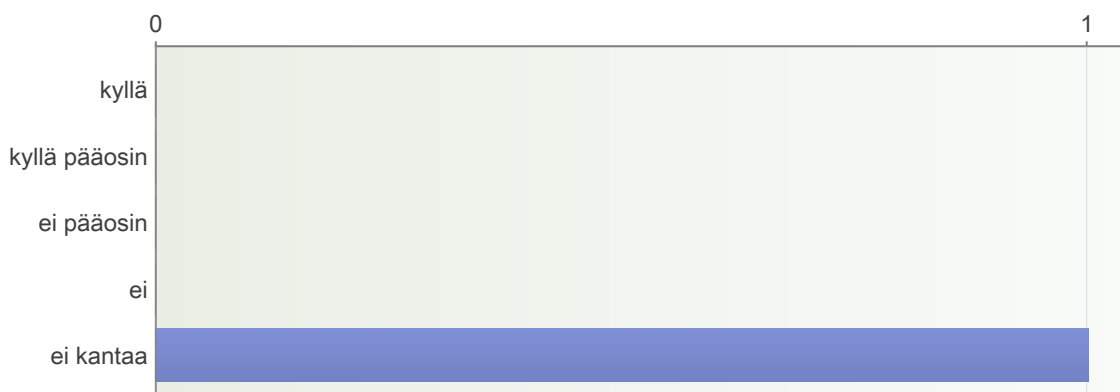


### 62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

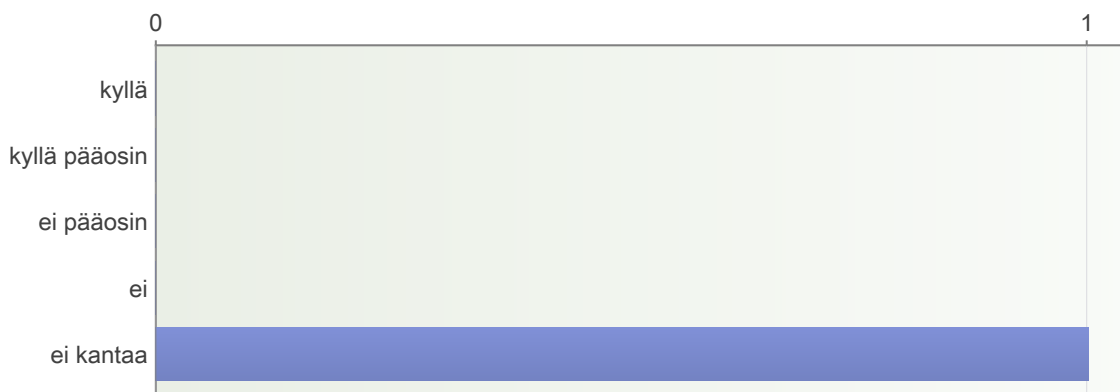


#### 64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

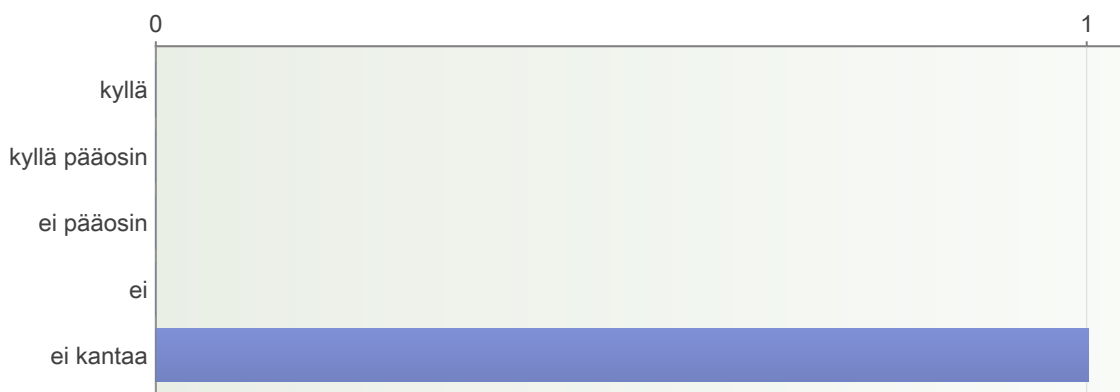


#### 66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

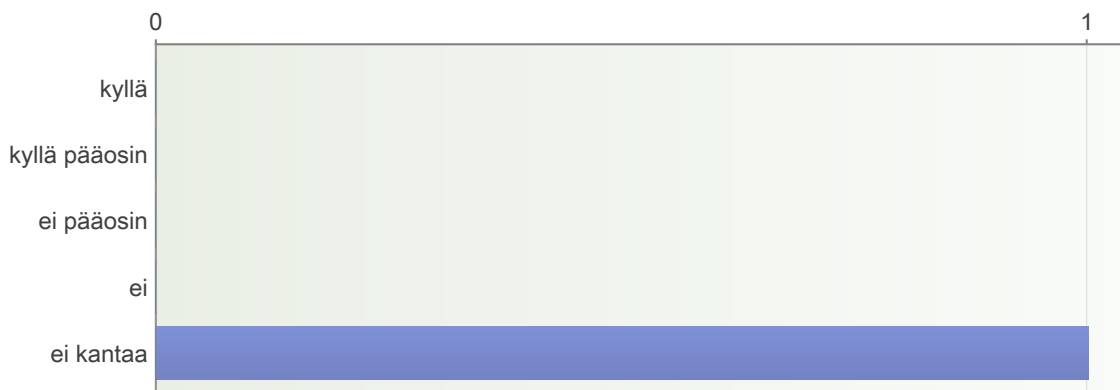


### 68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

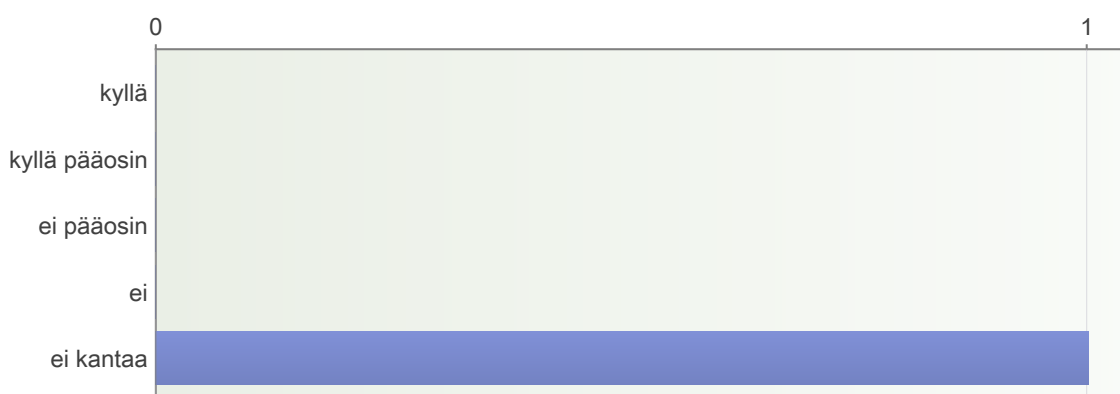


### 70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

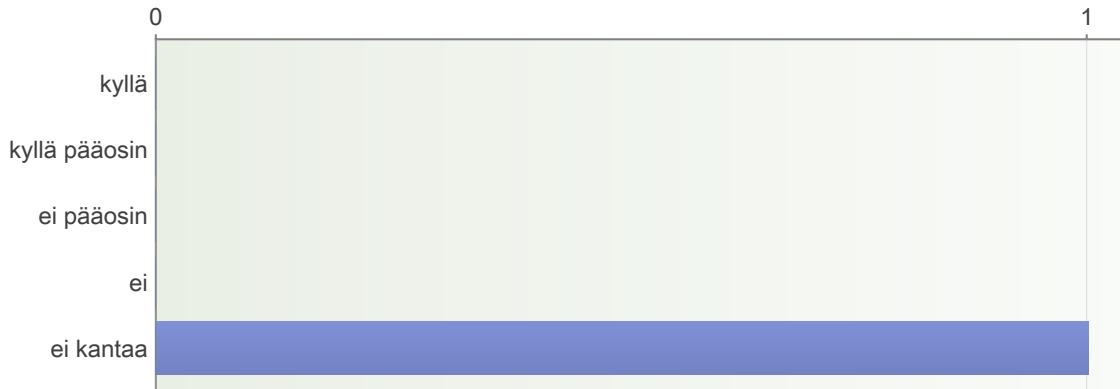


## 72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1



## 74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntakohtainen palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja palveluiden järjestämisen tapa vaatii vaikuttamistyötä Parkinson-liiton potilasryhmien puolesta. Palvelukokonaisuuksiin ja –ketjuihin liittyvää edunvalvontaa pitäisi tehdä enenevässä määrin myös yksityisten tuottajien ja näiden alihankintaketjujen suuntaan. Paikallistoimijoiden asiantuntijuus ja viestintä näiden suuntaan olisi tärkeää myös palveluntuottajille.

## 76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.